

Reivindicació del Barroc

Es passats dies 17, 18 i 19 de desembre es celebraven als locals de la Mercè de la ciutat de Girona les "Jornades sobre el Barroc català", que comptaren amb una elevada assistència i amb una no menys destacable bona organització. En el marc de les Jornades es procedí en general a una reivindicació del període barroc, en concret en el nostre país. Destacà, en aquest sentit, la intervenció de Francesc Bonastre, la ponència del qual estava encaminada a posar de manifest la importància del Barroc musical català, en tant que període diferenciat i per la qualitat i quantitat de les obres generades. L'intent, encertadíssim, d'abordar i centrar-se en un període històric i una problemàtica des de diversos camps d'anàlisi —Història, Art, Música, Festes i Celebracions, Llengua i Literatura —i enfocaments multidireccionals, fou un dels més grans encerts de les Jornades. Encara fou, però, insuficient. Mancà, segurament, una posada en comú conjunta i integradora. Hi hagué, això no obstant, bones mostres, destacables, de descompartimentació i d'anàlisi interdisciplinària, entre les quals es fa necessari remarcar la discussió que seguí la ponència —una sintètica, complexa i amena exposició de Núria Sales— i comunicacions de l'àrea d'Història, i, especialment, la comunicació presentada per Modest Prats. En conjunt, les "Jornades sobre el Barroc català" constituïren una bona mostra de la riquesa i complexitat del període, amb la qual cosa s'entén que respongueren fidelment al seu objectiu. El mèrit de la secció "Francesc Eixemenis" de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes, i en general de l'Estudi General de Girona, és, doncs, en aquest sentit, com en altres, molt destacable, igualment com ho és, molt especialment, el d'Albert Rossich, màxim amfitrió de les Jornades i a ben segur un dels especialistes en el Barroc català més preparat i al qual, sens dubte, deurem en bona part l'actual reivindicació del nostre Barroc.

JORDI CANAL I MORELL

Quan les aixetes urbanes no ragen

Durant el primer cap de setmana del mes de desembre passat, els figuerencs, a cavall entre l'astorament i la indignació, constataren que no rajava ni una gota d'aigua de les aixetes urbanes. Un ruixat havia omplert en excés el pantà de Boadella; hom obrí una comporta de seguretat de la presa, i el desguàs va rompre la precària connexió dels tubs que portaven l'aigua a la vila. Ja es destacà llavors la falta d'atenció municipal a la vulnerabilitat de la canonada i la imprevisió pel que fa a comptar amb alguna reserva que n'assegurés el servei davant d'una emergència. A més, l'acció del pantà causà un sobtat creixement de la Muga que negà les collites dels termes municipals de més avall, sobretot els de Pont de Molins, Perelada i Cabanes. Durant cinc dies els figuerencs pogueren assaborir un improvisat tercermundisme, a base d'acudir amb la galleda als incerts camions-cuba, o de traslladar-se a omplir la bombona a les fonts dels pobles veïns. El restabliment de l'ús de l'aixeta pròpia fou possible gràcies a l'altra conducció, la dels regants, que no havia quedat afectada perquè està ben construïda.

A la presa, després de més de dos mesos, encara no s'ha tret l'aigua clara quant a l'oportunitat del desguàs sobtat; fou la indolent irresponsabilitat? L'obertura gradual, no fou possible a causa de l'abandó o de la badada? O no hi havia altre remei? Segons el que es dictamini, la Generalitat, ara responsable de l'embassament, haurà de pagar-ho tot, o bé una part, o bé es podrà inhibir del cost de les destrosses. Que pugen a cinquanta-cinc milions els pressupostos a Figueres per a reparar les conduccions, més els deu o dotze que costà la solució provisional. Que s'han d'afegir als set-cents cinquanta amb què s'avaluen les pèrdues agràries. Potser el domini convergent en els municipis afectats farà les coses més fàcils per als empordanesos.

JOAN FERRERÓS

II Mostra del Pessebre Català

Coincidint amb les passades diades nadalenques, va tenir lloc a Girona la II Mostra del Pessebre Català, presentada per la Federació Catalana de Pessebristes i organitzada per l'Associació de Pessebristes de Girona.

Fruit d'una activitat de direcció i treball exemplars, l'exposició de la II Mostra va quedar instal·lada de la següent manera: A la sala d'exposicions de la Casa de Cultura Bisbe Lorenzana, exhibició de més de cent pessebres artístics provinents de tot Catalunya; a la Sala Municipal de la Rambla, presentació d'un gran pessebre popular central (a quatre cares) inspirat en el paisatge de Baget (Mas Solà Morales, muntanyes del Far i la Salut) que reflectia fidelment tota l'emoció i la ingenuïtat dels pessebres casolans —acompanyava el pessebre monumental una mostra de goigs i estampes de caire nadalenc—, finalment, a la planta baixa de la Fontana d'Or, una exposició de figures de pessebre del segle XIX i actuals —obres de Barba, Traiter, Castells, Carrera, Pol i molts altres.

Paral·lelament a l'exhibició plàstica s'organitzà un debat-seminari a la Casa de Cultura, els dies 9 i 10 de desembre, amb presentació de comunicacions, aprovació de conclusions importants per al món pessebrístic i parlaments de F.X. Alberch, president de l'Associació Gironina, Sr. Vayreda, d'Olot, Josep Arnau, president de la Diputació i del bisbe de Girona, Dr. Camprodon. Entre les conclusions aprovades destaca l'interès d'apropar l'art pessebrístic a les escoles, la seva divulgació pels mitjans de comunicació, el propòsit d'edició d'una guia pessebrística i el suport a la petició olotina per organitzar una exposició-congrés de caire internacional.

Cal consignar que les exposicions pessebrístiques reberen la visita de més de 40.000 persones, que pogueren apreciar la bellesa i la perfecció de pessebres artístics tan reeixits com els de la col·lecció de Perelada, de Roda de Ter, de Terrassa, d'Olot, de Banyoles, de Vilanova i la Geltrú, de Girona i de tantes altres poblacions catalanes.

JOAQUIM PLA I DALMAU

El setè cap d'un monstre

No sé per què sempre m'he imaginat l'Empúria-brava com un meravellós drac de set caps, dormitant —l'hivern— al cim d'immensos tresors acumulats... cada cap vigilant, amb un ull obert, una setena part dels béns. I el seu aeròdrom com un dels set caps del monstre!

Situat a escassos quilòmetres de la frontera —quan les lleis només ho permetien a partir del centenar, i gràcies a les arts persuasives dels promotors que esgrimiren l'absurditat de la llei quilomètrica en plena era atòmica— l'aeròdrom d'Empúria-brava ha passat moments de tot. Propietat, primer, d'Ampuriabrava, S.A. —que n'havia cedit el dret d'ús a l'Aeroclub de Girona— fou camp d'aprenentatge per pilots d'avionetes i punt d'arribada de potentats turistes que, previ "pla de vol" via Girona, aterraven amb els seus aparells. I tot i ser, segons diuen, un aeròdrom deficitari, havia arribat a rebre, durant els mesos punta, unes vint avionetes per dia.

Va ser més tard que Ampuriabrava, S.A. vengué l'aeròdrom a un particular i que es va començar a parlar de droga que arribava volant. El governador Solans va prendre mesures i el "pla de vol" es convertí en escala obligada a Girona. Algun usuari molest va canviar l'avioneta per l'helicòpter i aterrava directament al jardí del seu xalet, per a la qual cosa no hi havia cap impediment...

És amb el tercer propietari que s'instal·la, a l'aeròdrom empordanès, el Centre de Paracaigudisme Costa Brava. I el cel comença d'omplir-se de taques de tots colors que van baixant a poc a poc... mentre a l'alcaldia de Castelló d'Empúries s'acumulen queixes de residents hivernals molestos per les fresses, i agraïments dels comerciants que aguanten com poden la temporada baixa.

Però no és ni una cosa ni l'altra sinó unes incompatibilitats administratives les que fan tancar l'aeròdrom. I mentre s'espera una solució, fonts extraoficials asseguren que els Campionats Mundials de Paracaigudisme del 1989 es faran a l'Empúria-brava.

MARIA CREHUET

Les Gavarres, Parc Natural

A viat farà un any de la publicació com a "dossier" en la Revista de Girona d'un conjunt d'articles que, amb el títol "Les Gavarres, Parc Natural irrenunciable", demostraven l'interès de la zona a protegir, visites i converses, treballs callats... que han permès avançar, de manera que ja es fa impossible tornar enrera. No és aventurat preveure que, passat l'estiu i amb el nou govern a la Generalitat després de les eleccions, es declari, per la via del decret, a proposta del conseller de Política Territorial i d'Obres Públiques, el Parc Natural de les Gavarres. El més important és, però, que això es pot produir, sigui quin sigui el resultat de les eleccions i en conseqüència del "color" del govern de la Generalitat, perquè s'ha arribat a un consens de les forces polítiques, que en el possible, s'haurà de fer extensiu als sectors més implicats: propietaris forestals, agricultors, urbanitzadors, i en general els ciutadans que l'habiten i en viuen, del massís i de llurs boscos i conreus. La iniciativa, cal no oblidar-ho, ha estat dels municipis de la zona, mentre que l'Associació d'Amics de les Gavarres ha animat la idea i catalitzat el procés.. que encara dura!...

Efectivament, al final de febrer o primeria de març, s'hauran reunit per segona vegada els alcaldes dels municipis que tenen terme municipal en el massís —més d'una vintena— amb el President de la Diputació, convocats pel director general de Política territorial, per tal de posar sobre la taula una proposta de creació del Parc, del Consorci que tindrà cura de la seva gestió, dels límits i territoris que abastarà, així com els objectius de protecció, els criteris d'ordenació i del pla d'usos.

A partir d'aquesta darrera reunió amb els alcaldes, s'iniciarà un període de reflexió i estudi de la proposta elaborada pels serveis tècnics de la Direcció General de Política Territorial. Seria molt convenient que una comissió o equip d'alcaldes tingués cura del seguiment del procés, de manera que no s'entregui, obstaculitzi o es caigui en disquisicions estèrils, i alhora, es recullin els suggeriments i aportacions de tots els sectors implicats que enriquiran un projecte que beneficiarà tothom; cal buscar i aconseguir el consens.

XAVIER GASSIOT I MATAS

Nova etapa a l'arxiu de St. Josep

L'Arxiu Històric Provincial, amb seu a l'antic convent de Sant Josep de Girona, sembla que arriba al final de la seva travessia del desert. Ara fa deu anys que el Ministeri de Cultura va decidir començar les obres de rehabilitació de l'edifici. Ha estat una dècada atzarosa, amb problemes tècnics i de funcionament constants, alguns dels quals no són encara resolts.

El nomenament de Josep Matas com a director suposa l'inici d'una nova etapa. Fins ara els buits de poder, les provisionalitats i els directors d'escalafó només han estat un nou element distorsionador en el difícil diàleg entre Madrid, propietari de l'edifici i l'equipament, i Barcelona, gestor de l'arxiu. L'arribada d'un director gironí, que coneix molt bé on es posa i que ha demostrat una bona capacitat organitzativa a l'arxiu comarcal de la Bisbal, és el símptoma d'un canvi d'aires. Però perquè quedi plenament confirmat que s'és en una nova via, cal que el nou director pugui disposar dels mitjans materials per resoldre, en primer lloc, la crisi d'identitat de l'arxiu, i en segon lloc situar-lo al nivell de prestigi que mereixen els fons que conté.

Entre el que havia de ser l'arxiu —concentració de tots els de la ciutat de Girona, inclosos els municipals, provincials i de l'Església— i el que és en aquest moment, hi ha un abisme que ni tan sols se sap quina fondària té.

A Josep Matas li espera una dura tasca. No solament per fer que es puguin obrir els armaris —l'aspecte més comentat, però també més anecdòtic dels molts de negatius que hi ha a l'arxiu— sinó perquè esdevingui un centre cultural dinàmic, ben definit i ben organitzat, al servei dels estudiosos de les comarques gironines. El Ministeri i el departament de Cultura tenen la paraula. L'acord sobre el nomenament demostra que s'estan restablin els ponts del diàleg.

JAUME FABRE

EQUIPAMENTS

MEDI NATURAL

ARXIU

Ha aparegut
el *Dotzè del Crestià II, 1*
primer volum
de les Obres Completes
de **Francesc EIXIMENIS**

Edició conjunta

COL·LEGI UNIVERSITARI
DE GIRONA

DIPUTACIÓ
DE GIRONA

Un volum anual de 500 pàgines a partir de 1986

Informació i subscripcions
COL·LEGI UNIVERSITARI DE GIRONA
Secció Lletres
Pl. Sant Domènec, 9
17004 GIRONA